

Oana BORS

„Trei surori” – prilej pentru meditație

Tânăra generație a început să se contureze nu numai ca o sumă de personalități, dar să-și detecteze și direcții. Pe Radu Afrim l-aș numi estetul acestei generații, așa cum, de exemplu, Radu Apostol poate fi considerat militantul grupului.

Căutările lui Radu Afrim sunt îndreptate către acea zonă în care limbajul este protagonist. Nu slujește situației, ci o acaparează, o ramifică, o dezvoltă, căutându-i conotații și valențe, până aproape la epuizare. Evident, nu este nimic novator în a face ca imaginea, sunetul, mișcarea scenică, cuvântul să fie parteneri, nu e nimic nou în pulverizarea textului extrăgându-i esența, vorbind nu prin el, ci despre el. De a face ca mecanismul teatral să fie sinonim lumii

de azi, într-un timp în care suntem condamnați la percepții multiple și simultane, la hibridizarea sentimentelor, a trăirilor, la distorsionarea distanțelor, a timpului. Uzând de aceste mijloace, Afrim ajunge însă la particularitate și, după mai multe etape, la un echilibru cu sine anunțat, de altfel, încă de *Alge* (după *Casa Bernardei Alba* de Garcia Lorca) și atins pe deplin în cel mai recent spectacol al său, *Trei surori* „un scenariu (ne)firesc de liber” după Cehov. Structural, spectacolul *Trei surori* reprezintă o compoziție plastică cu imagini realizate dintr-o suită de tablouri, un spațiu sonor construit după legile lucrărilor muzicale, cu alternare de tonuri și semitonuri, de ritmuri, de accelerări pe teme date, teme-cheie: *timp/viață, iubire, războiul/sfârșit*. În fapt, o abordare nostalgic ironică ce susține și potențează acea stare a așteptării, a speranței neîmplinite ce umple lumea cehoviană. El creează poezie prin imagini semnificante, într-un expresionism aparte, prin apariția personajelor ce îmbracă forme trasate cu o linie dominantă.

Olga și-a pierdut feminitatea, încercarea sa de a-l cuceri pe *Solionâi* fiind stângace și de aici brutală, ca până la urmă ea să se refugiindu-se apoi în corectarea agresivă a caietelor elevilor. *Masa* este fațeta opusă, cu senzualitate în exces. Irina este imaginea fragilității. Poate neatinsă de greutatea vieții ea are puterea de a-și recunoște dorințele, speranțele pe care le poartă pe emblema tricoului: „I love Moscova”. *Tuzenbah* – adolescent nepervers, curat și trist în neputința de a depăși timiditatea sufletului pur, căzut parcă în desuetudine. *Anisia* și *Cebutîkin*, acoperiți de parful alb, apar ca laitmotiv și în *Alge*. De fapt, *Anisia* vorbește cu cei din jur, dar și cu tătucul *Ferapont* ale cărui portete îngălbenite, tot în uniformă, sunt ascunse în toate borcanele care umplu scena.

Verșinin, însă, este apariția virilă, modernă, cel care face legătura cu viitorul, care trăiește într-o lume mult mai pragmatică decât a celor de acolo, într-un alt timp.

De fapt, timpul (ceasul) este cel pe care doctorul *Cebutîkin*, îl disecă, îl dezmembrează, îl servește la masa, încercă să-l îngurgiteze. Timpul care macină copilăria, cel care aduce iubirea, și bucuria ca apoi, la fel ca într-o scamatorie a lui *Tuzenbah*, să o facă să dispară. Pasul de vals, pe care surorile și *Andrei* îl învață încă din copilărie, este pasul vieții lor ce trece ușor, cu nostalgie și neîmplinire.

Nici iubirea nu mai are loc în „patul vieții”. Patul conjugal ce tronează în mijlocul scenei pe care, (conform uzanțelor) îl ocupă resemnarea lui *Andrei* și agresivitatea brută a *Natașei*, este patul iubirii. În el încercă să se înghesuie și relația pasională a *Masei* și a lui *Verșinin*, puritatea adolescentină a sentimentelor lui *Tuzenbah* și ale jocului cu *Ania*, a căror dragostea mustește, plină și pură ca portocala pe care o împart. Chiar și *Anisia* reușește să strecoare un picior în acest pat.

Toate acestea mor însă o dată cu momentul plecării. Nostalgia reapare și speranța dispare. Valsul reîncepe, iar viața, fie a *Olgăi*, fie a *Masei*, fie a *Irinei*, fie a oricui, sfârșește a fi sugrumată de măștile de gaze pe care le poartă surorile. Războiul, de oricând și de oriunde, ucide purtând pe față zâmbetul ironic al salvării, pare a spune Radu Afrim.

Teatrul „Andrei Muresanu”, Sfântu Gheorghe – Trei surori de Cehov. Regie, scenografie, coloană sonoră: Radu Afrim. Coregrafia: Fatma Mohamed. Distribuția: Daniel Rizea, Valentina Cazacu, Mona Codreanu, Inna Andriucă, Fatma Mohamed, Adrian Iuga, Florin Vidanski, Romulus Chiciuc, Tiberiu Tudoran, David Kozma, Ștefan Lupu, Nicu Ungureanu, Elena Popa, Camelia Parschiv și copii Ada Balaban, Cosmina Cucu, Petra Pál, Nicholas Steiner.